

**Κηρυγματικός λόγος ἐπὶ τῇ ἐπαναλειτουργίᾳ
τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν
ὑπὸ τοῦ ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Κ. Παπαθανασίου
Ἱεροκλήρυκος τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν**

*Ἐκφωνηθεὶς τὴν Κυριακὴν, 3 Ἰουλίου 2016, κατὰ τὴν
Συνοδικὴν Θεϊὰν Λειτουργίαν ἱερουργοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β'.*

«Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ἡμῶν».
Ἄρατε πύλας, πνευματικὲ Ἄρχοντα, Μακαριώτατε,
Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κύριε Ἱερώνυμε.

Ἐόρτιος ἡ σήμερον ἡμέρα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας. Ἄσωμεν ἄσμα τῷ Θεῷ ἡμῶν. Αἱ ψυχαὶ Σολομῶντος καὶ Ἰουστινιανοῦ ὀρώσαι, θύμησιν ἔχουσι τῶν ἰδικῶν τῶν ἱερῶν οἰκοδομημάτων.

Ἀνεώχθησαν καὶ πάλιν αἱ μεγάλαι θύραι τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Εὐλογητὴ ἔστω ἡ σήμερον ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Θεία Πρόνοια ὠδήγησε τὰ βήματά μας εἰς εἴσοδον καὶ πάλιν εἰς τὸν περίλαμπρον τοῦτον Ἱερὸν Ναόν.

Καὶ ἰδοὺ καὶ πάλιν ἠκούσθη τὸ «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος ἀγάλλεται. Οἱ ἄγγελοι συγχορεύουσι. Οἱ Ἅγιοι, χαίροντες, συμπάλλουσι. Μὲ πρώτους τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν Παῦλον, τὸν καὶ ἰδρυτὴν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον, τὸν καὶ πολιούχον τῶν Ἀθηνῶν. Προσέτι συνυμνολογοῦν ἡ ἁγία ἀρχόντισσα Φιλοθέη ἡ Ἀθηναία καὶ ὁ Ἐθνομάρτυς Γρηγόριος ὁ Ε', ὧν τὰ ἱερὰ λείψανα τεθησαύρισται ἐνταῦθα.

Οἶονεὶ «θυρανοίξια» τελοῦντες, ἡ διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ λόγου τὴν ἐπαναλειτουργίαν τοῦ πανιέρου καὶ ἱστορικοῦ Καθεδρικοῦ καὶ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς Πρωτεύουσας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πανηγυρίζοντες, τὸν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας καὶ δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ τοῖς ἀνθρώποις Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὕμνοις καὶ ὠδαῖς πνευματικαῖς δοξάζομεν.

Ἡ εὐσέβεια τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ, ἐπιθυμοῦσα ὅπως τηρῆται, πάντοτε εὐπρόσωπον τὸ ἐθνικόν τῆς Ἱερῶν, τοὔτέστιν ὁ Καθεδρικός τῆς Ἱ. Ναός, ἰδοὺ ἀνεκαίνισεν αὐτὸν μετὰ τὰς ἐκ τῶν ἐπισυμβάντων σεισμῶν ἐν ἔτει 1981 καὶ 1999 ζημίας. Ἀποκατεστάθη, συντηρήθη, ἐστερεώθη ἀνεκαινίσθη, ἐγκαλλωπίσθη, ἐστεφανώθη κάλλει καὶ προσκαλεῖ ἅπαντα τὸν Ἀθηναϊκὸν λαὸν καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης, τὰ πιστὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸν φίλον ἐκ τῆς ξένης ἐπισκέπτῃν, οὐχὶ μόνον εἰς τὸ θαυμάζειν, αὐτὸν ἀλλὰ καὶ μέλπειν: «Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον».

Ὁ Καθεδρικός καὶ Μητροπολιτικός Ναός τῶν Ἀθηνῶν, ἡ καθέδρα τοῦ ἐκάστοτε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, εἶναι ἀφιερωμένος εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου ἕνεκεν εὐγνωμοσύνης τοῦ Ἔθνους πρὸς τὴν Παναγίαν, εἰς μνήμην τῆς ἐνδόξου ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως

συμβολικῶς τοῦ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος Ἱεροῦ Ἀγῶνος. Εὐγνωμόνως καὶ τιμητικῶς δὲ ἀναγράφεται εἰς τὸν μαρμάρινον Ἱερὸν ἄμβωνα, καὶ δὴ εἰς τὴν περιστεράν, τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα: «Εἰς τὴν Ὑπέρομαχον τοῦ Ἱεροῦ Νικηφόρου ἀγῶνος μας Στρατηγὸν καὶ Βοηθὸν Εὐαγγελίστριαν».

Ὁ Ἱερὸς Ναὸς ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον ἐν λειτουργία ἱερὸν οἰκοδόμημα εἰς τὰς «κλεινὰς Ἀθήνας», τὴν καρδίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τυγχάνει ἔκπαλαι τὸ ἐπίκεντρον ὄλων τῶν ἱστορικῶν καὶ μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους γεγονότων.

Ἡ ἱερουργία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίου Ἱερωνύμου τοῦ Β' εἰς τὴν καθέδραν του καὶ εἰς τὸ σύνθρονόν του μετὰ τῶν συλλειτουργούντων καὶ συμπροσευχομένων Αὐτῷ ἁγίων Ἀρχιερέων λαμπρύνει ἐξόχως τὴν ἡμέραν. Ἔχοντες δὲ εἰς τὸν νοῦν τὸν ὑπέροχον στίχον τοῦ Προφητάνακτος, «Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου Κύριε τῶν δυνάμεων, ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου, ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ Θεὸν ζῶντα» (Ψ. 83, 2) μυσταγωγοῦν καὶ ἡμᾶς εἰς μίαν ἐσωτερικὴν, τῆς ψυχῆς ὄρασιν, τοῦ «οἴκου τοῦ Θεοῦ».

Προσέτι κατακλύζεται σήμερον ὁ Καθεδρικός Ναὸς τῶν Ἀθηνῶν, τόσον ἐντός, ὅσον καὶ εἰς τοὺς πέριξ χώρους, καὶ ἀπὸ τὸν πιστὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀγάλλεται καὶ χαίρει καὶ μὲ ἱερὰν συγκίνησιν συμμετέχει εἰς αὐτὴν τὴν πρώτην θ. Λειτουργίαν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἔργων τῆς στηρίξεως καὶ ἀνακαινίσεώς του.

Ἡ Μητρόπολις Ἀθηνῶν κοσμεῖ τὴν Ἀθήνα καὶ ἀποτελεῖ ἔκφραση τῆς ζωντανῆς πίστεως καὶ εὐλαβείας καὶ μιᾶς ἄλλης Ἀθήνας, αὐτῆς τῆς χριστιανικῆς, δίπλα εἰς τὰ ἀρχαιοελληνικὰ μνημεῖα τῆς παραδόσεώς μας καὶ τὰ ποικίλα κτίρια τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐνα σημεῖο, στὴν κοσμοβριθῆ Ἀθήνα ποῦ γεννᾷ ἄλλας πνευματικὰς σκέψεις πέρα ἀπὸ τὴν ἐνδοκοσμικότητα καὶ προκαλεῖ ἀνατάσεις ἀπὸ τὸ ἐφήμερον γήινον παρὸν πρὸς τὴν ὑπερκόσμιον καὶ οὐρανίαν αἰωνιότητα.

Ὅταν ἄλλοι εἰς ἄλλους τόπους γκρεμίζουν, κλείνουν, πωλοῦν ἢ ἐκμισθώνουν ναοὺς, ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ θεμελιώνουμε, κτίζουμε, ἀνεγείρουμε, προστατεύουμε, ἀνακαινίζουμε, λαμπρύνουμε Ἱεροὺς ναοὺς. Μέγα τοῦτο προνόμιον καὶ εὐεργέτημα ἄξιον ἰδιαίτερας προσοχῆς καὶ ἐξάρσεως. Δεῖγμα ὑψηλοῦ ἐπιπέδου πολιτισμοῦ ψυχῆς.

Ἡ λέξις ναὸς ἐκ τοῦ ρήματος «ναίω» (=κατοικῶ) σημαίνει οἶκος καὶ κατ' ἐπέκτασιν κατοικία· εἶναι δέ, κατὰ θεῖαν συγκατάβασιν καὶ διὰ τὸ ἀνθρώπινον, ὁ καθιερωμένος καὶ καθαγιασμένος χώρος λατρείας τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τὸ σημεῖον ἀναφορᾶς μας εἰς τὸ θεῖον, ἢ χειροποίητος σκηνὴ τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἅγιον σκηνώμα τῆς δόξης τοῦ Κυρίου τῶν Δυνάμεων ἐπὶ τῆς γῆς. Εἶναι ἢ εἰκόνισις τῆς εὐπρεπείας τοῦ ἄνω στερεώματος, τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, μία μικρογραφία τοῦ σύμπαντος κόσμου· διὰ τοῦτο καὶ τὸ κάθε τι μέσα εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν ἔχει βαθύτατον συμβολισμόν. Ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος θὰ ὑπογραμμίσει «πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφестhai, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος» (Α' Τιμ. 3, 15). Ἐν τῷ ναῷ, λέγει Κύριος «ἔσται τὸ ὄνομά μου τοῦ

εἰσακούειν τῆς προσευχῆς, ἧς προσεύχεται ὁ δούλος μου εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός» (Γ' Βασιλ. 8, 29). Ὁ δὲ Ἰ. Χρυσόστομος θὰ τονίσει ὅτι «ὁ τοῦ Θεοῦ οἶκος ὑπόθεσις ἐστὶν ἀρετῆς καὶ διδασκαλείον φιλοσοφίας» (ΕΠ. 31, 145).

Ἀλλ' ὁ ναὸς καὶ ἡ ἀνακαινίσις του μᾶς φέρνει καὶ ἓνα ἄλλο πνευματικὸν μήνυμα. Τὸ μήνυμα τοῦ ἀνακαινισμού τῆς ὑπάρξεώς μας. Ἡ σημερινὴ χαρμόσυνη ἡμέρα ἀπαιτεῖ μίαν ἐμβάθυνσιν καὶ βίωσιν ἀνακαινιστικὴν, δηλ. ἀγιαστικὴν, προφητικὴν, μυσταγωγικὴν. Ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ κεντρικὸν πρόσωπον καὶ τὸ καθολικὸν γεγονός. Τὸν Χριστὸν ἐορτάζουμε, ὑμνοῦμεν καὶ δοξολογοῦμεν. Ὅλα ὅσα συμβαίνουν εἰς τὸν ἱστορικὸν τοῦτον χρόνον εἶναι «συμβάντα». Ὅλα ὅμως ὅσα συνδέονται μὲ τὴν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, τὸν Χριστόν, συνθέτουν τὸ «ὑπερούσιον Γεγονός». Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς θὰ μᾶς τὸ εἶπη διαφορετικὰ ἀλλὰ πολὺ παραστασιακά: «Συμπάσης τῆς Ἐκκλησίας στέφανος ὁ Χριστός» (Παιδαγωγός Β', VIII, ΒΕΠ 7, 163).

Καὶ εἰς τὸν ναὸν συνάγεται ἡ Ἐκκλησία διὰ νὰ ἀναδειχθεῖ σὲ σῶμα Χριστοῦ καὶ νὰ προσφέρει τὴν θυσίαν τῆς θείας Εὐχαριστίας κατ' ἐντολὴν Ἐκείνου, τὴν δοθεῖσαν τὸ Ἑσπέρας τῆς Μεγ. Πέμπτης: «Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν» (Λουκ. 22, 19). Ἡ θεία Λειτουργία, ἡ θεία Εὐχαριστία, ἡ θεία Μετάληψις εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀναγεννητικὴ προῶξις τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς αὐτὴν κάθε φορὰ καλούμεθα νὰ συμμετάσχουμε. Δὲν εἶναι θέαμα καὶ ἀκρόαμα ἡ θεία Λειτουργία. Εἶναι μετοχή, συμμετοχὴ εἰς τὸ θεῖον Δεῖπνον τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ καὶ ἡμεῖς εἴμεθα συνδαιτημόνες.

Τὰ ὑλικά στοιχεῖα τοῦ ναοῦ, ὁ πνευματικὸς κόσμος τῶν ἀγγέλων, οἱ ἅγιοι καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὅλα προσφέρονται εἰς τὸν Θεόν. «Τὰ σὰ ἐκ τῶν Σῶν». Καὶ ἔτσι λαμβάνουμε ἐμπειρίαν τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ συνιστᾷ τὴν ἀνακαινίσιν μας, τὴν πνευματικὴν μας ἀνακαινίσιν καὶ δυναμικὴν καὶ ἀνάβασιν ἀπὸ τὸ κατ' εἰκόνα εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν. Αὐτὸ εἶναι ἡ κατάργησις τοῦ παλαιοῦ κόσμου μέσα μας καὶ ἀνακαινώσις «τοῦ νοὸς ἡμῶν» (Ρωμ. 12, 2). Εἶναι ἡ ἀνανέωσις, ἡ ἀνάπλασις τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου, ὡς ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος λέγει: «Εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνακαινίζεται» (Β' Κορ. 4, 16).

Ἐδῶ εἰς τὸν Ἰ. Ναὸν καὶ εἰς τὴν εὐχαριστιακὴν σύναξιν συντελεῖται ὁ λυτρωτικὸς διάλογος Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, καὶ ἔχει τοῦτο τὴν δυναμικὴν τῆς καλῆς ἀλλοιώσεως τοῦ ἀνθρώπου, τῆς μεταμορφώσεως τοῦ κόσμου «εἰς καινὴν κτίσιν». Ὡς λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος ἐδῶ εἰς τὸν Ἰ. Ναόν, εἰς κάθε θείαν Λειτουργίαν, τῷ ὄντι «ἡγνυσται καὶ τετέλεσται, ὅσον εἰς τὴν ἡμετέραν δύναμιν» τὸ τῆς οἰκονομίας μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, τῆς σωτηρίας μας καὶ λαμβάνουμε προγενεστικῶς καὶ χαρισματικῶς πειρᾶν τῆς ἐσχατολογικῆς προοπτικῆς τῆς Ἐκκλησίας, τῆς «ἀκενώτου τρυφῆς» εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, τοῦ Μυστηρίου τῆς μεταίστορικῆς Ὀγδόης ἡμέρας. Διὰ τοῦτο ὁ ναὸς μᾶς προτρέπει: «Ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν», (Ρωμ. 6,4). Αὐτὸ εἶναι τὸ μείζον, τὸ θεοπρεπὲς τὸ πλήρωμα. Μᾶς προτρέπει: Γενοῦ νέος ἐν Χριστῷ. Ἐγκαινιζέσθω σοι ὁ βίος. Ὁ ναὸς μᾶς προσκαλεῖ εἰς τὴν «ἄλλην Γαλιλαίαν», ὅπως ἀκούσαμε εἰς τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον, εἰς τὴν Γαλιλαίαν τῆς γαλήνης τῆς ψυχῆς

καὶ τῆς μαρτυρίας καὶ ἀποστολῆς εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον. Οὕτω τιμᾶται ἡ τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ Ναοῦ ἡμέρα.

Καὶ οἱ καμπάνες οὐ σιγήσονται. Θὰ συνεχίσουν ἔσαεὶ νὰ ἤχοῦν ἐν μέσαις Ἀθήναις, εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ πιστῶν ἀγαλλίαμα.

Εὐχηθεῖτε, Μακαριώτατε, καὶ σεπτὴ χορεία τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν, ὅπως ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ Ναῷ δοξάζεται τὸ ὑπερευλογημένον ὄνομα τῆς Τρισηλίου Θεότητος, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ναὶ Κύριε, ἀγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου.-